

Ordenstiltak og skadeforebygging mm.

Kapittel 13 i ny opplæringslov

30. August 2024

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

— virker til Nordlands beste

Agenda

§ 13-1 Bortvisning
§ 13-2 Skolebytte

§ 13-3 Forebygging
§ 13-4 Fysisk inngrep for
å avverge skade mm
§ 13-5 Meldeplikt og
dokumentasjon

Dialog

Vi vil fokusere mest på §§ 13-3 til
13-5

Vi kommer også en del inn på §
13-1

I § 13-4 er det mange gråsoner – vi
ønsker dialog

§ 13-1 Bortvisning

Kommunen og fylkeskommunen kan fastsetje i forskrift om skolereglar etter § 10-7 at elevane kan visast bort frå opplæringa etter fleire eller grove brot på skolereglane, med dei avgrensingane som følgjer av denne paragrafen.

Ein elev kan ikkje visast bort dersom mindre inngripande tiltak er tilstrekkelege.

Hvem

Elevar på 1. til 7. trinn kan visast bort for enkelttimar eller resten av dagen, og elevar på 8. til 10. trinn kan visast bort for opp til tre dagar. Foreldra skal få melding før ein elev på 1. til 7. trinn blir vist bort for resten av dagen.

Hvordan

Det er rektor sjølv som vedtar bortvising frå opplæringa. Om ikkje kommunen eller fylkeskommunen fastset noko anna, kan rektor gi lærarar høve til å vise bort elevar frå ei opplæringsøkt som læraren sjølv har ansvaret for. Bortvisinga kan ikkje gjelde for meir enn to klokketimar.

Vedtak

Bortvising for en dag eller mer trenger enkeltvedtak

Planlagt bortvising for deler eller hele dager krever enkeltvedtak

Noen utfordringer

- Eleven skal alltid få uttale seg før bortvisning
- Elevens beste skal vurderes
- Vurdering av alvorlighetsgrad – skjønn basert på skolereglene
- Hva med karakter i orden/oppførsel?
- Ikke deler av dag + 3 dager for elever på ungdomstrinn

– virker til Nordlands beste

§ 13-2 Pålagt skolebytte

- Bare skoleeier kan gjøre dette
- Begrensinger
 - Må kunne bo hjemme
 - Skyss må være forsvarlig

Reglene i §§ 13-3 – 13-5 gjelder for

Skolen

SFO

Leksehjelp

Alle ansatte som arbeider med elevene

Reglene i §§ 13-3 – 13-5 gjelder for

Skolen

SFO

Leksehjelp

Alle ansatte som arbeider med elevene, men kan også være renholder, vaktmester, kontorpersonale mm.

Fysisk inngripen

§ 13-3 Forebygging

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga driv eit kontinuerleg og systematisk arbeid for at det ikkje skal oppstå situasjonar der tilsette må gripe inn fysisk mot elevar

§ 13-4

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev

- a. krenkjer ein person fysisk eller utsett seg sjølv for fysisk fare*
- b. skader eigedom*
- c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv*

Det fysiske inngrepet kan ikkje gå lenger enn nødvendig, og det skal stå i eit rimeleg forhold til dei interessene som skal varetakast.

Handlingar som er allment aksepterte i samhandling mellom vaksne og barn som dei har omsorg for, skal ikkje reknast som fysiske inngrep etter paragrafen her

§ 13-5 meldeplikt

Ein tilsett som har nytta fysiske inngrep etter § 13-4, skal melde frå om det til rektor. Rektor skal melde frå til foreldra til eleven. Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor melde frå til kommunen eller fylkeskommunen.

Skolen skal dokumentere alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka

Forebyggingen skal være

Systematisk og kontinuerlig og ha som formål å hindre at ansatte må gripe inn fysisk

Bestemmelsen innebærer en presisering av skolens eksisterende forebyggingsplikter. Bestemmelsen er ment er å sørge for at forebygging av fysiske inngrep er et tema skolene og skoleeierne har med seg når de jobber med forebygging etter eksisterende regelverk, som reglene om individuelt tilrettelagt opplæring og skolemiljø.

Skolen kan jobbe forebyggende ved å identifisere hva som både utløser og opprettholder oppførsel det må gripes inn mot, og vurdere hvordan dette kan håndteres på en best mulig måte. Gode forebyggende tiltak forutsetter god kjennskap til elevene og elevenes opplevelse av skolehverdagen og oversikt over hvor, når og i hvilken sammenheng krevende situasjoner oppstår.

Vilkår for fysisk inngripen

Hvilke situasjoner?

- Avverge at en elev
 - krenker en person fysisk
 - utsetter seg selv for fysisk fare
 - skader eiendom
 - utviser en atferd som er sterkt fornedrende for eleven selv

Når?

- Når andre tiltak ikke er tilstrekkelige
- Gripe inn for å hindre at en situasjon eskalerer (forutsatt av vilkåret over er oppfylt)

Hvordan?

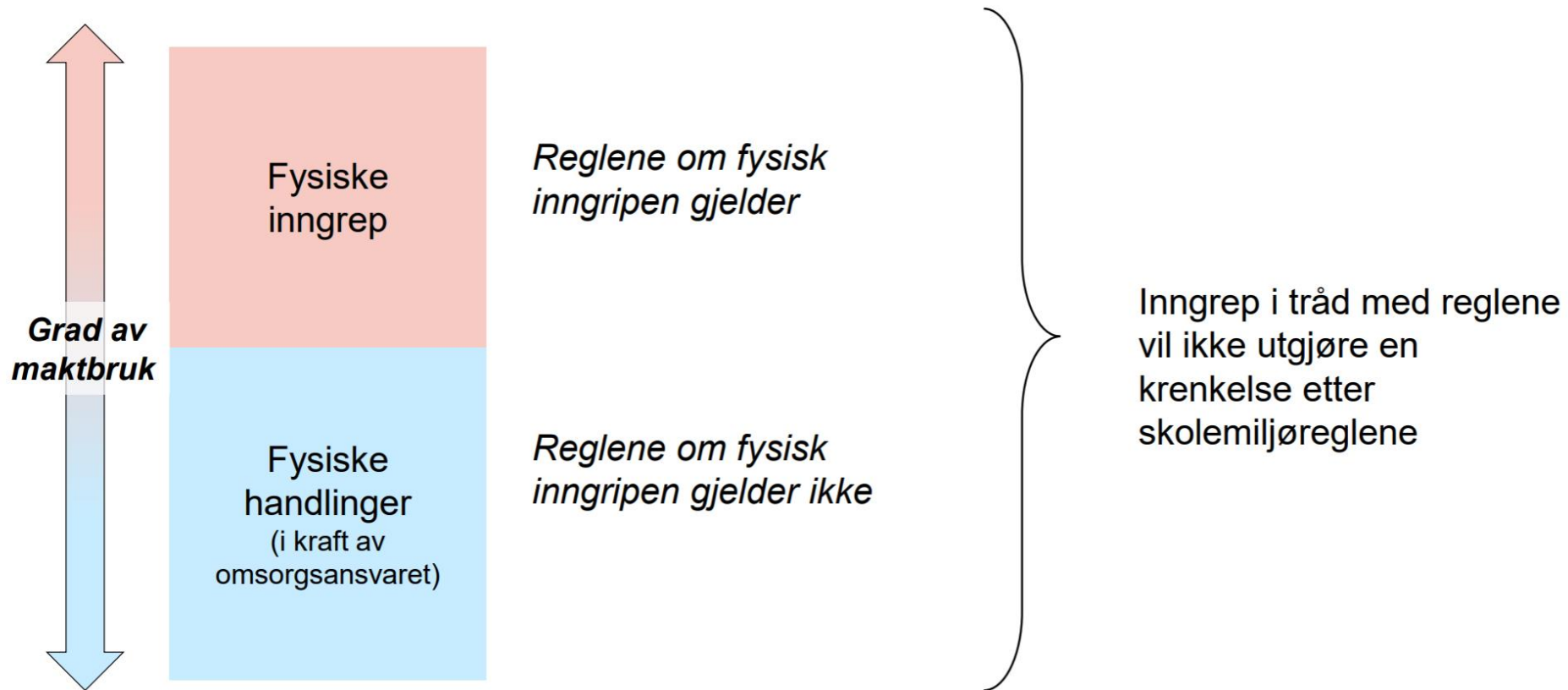
- Kan ikke gå lenger enn nødvendig
- Må være forholdsmessig (stå i et rimelig forhold til interessene som ivaretas)

- Maktbruk utover dette er ikke tillatt

Avgrensning av fysiske inngrep

Kunnskapsdepartementet

Meldeplikt/dokumentasjon § 13-5

Ein tilsett som har nytta fysiske inngrep etter § 13-4, skal melde frå om det til rektor. Rektor skal melde frå til foreldra til eleven. Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor melde frå til kommunen eller fylkeskommunen.

Skolen skal dokumentere alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka

Endringer på høring

Regjeringen foreslår

- At også verbale krenkelser skal inngå
- At forstyrrelse av undervisning skal inngå

[Høring - forslag til regler om bruk av fysisk inngripen for å avverge at en elev utsetter noen for psykiske krenkelser eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever - regjeringen.no](#)

The background of the slide features a grey gradient. On the left side, there is a collection of white line art illustrations. These include several stylized human faces in profile, some with simple features like eyes and noses. Interspersed among the faces are various leaf-like shapes and abstract, flowing lines that suggest movement or organic forms. The overall aesthetic is clean and modern.

Spørsmål?

— virker til Nordlands beste

Les mer om endringene

[Prop. 62 L \(2023–2024\) -
regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

